



Lapin ELY-keskus
PL 8060
96101 Rovaniemi
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

LAUSUNTO

21.12.2021

Dnro 518/2021

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto YVA-tarveharkintaa varten

Viite: Lausuntopyyntö 2.12.2021, LAPELY/5153/2021

PITKÄMAAN TUULIVOIMAPUISTOHANKE

YVA-tarveharkinta

Lapin ELY-keskus pyytää YVA-lain 13 §:n mukaisesti viranomaisilta lausuntoa YVA-menettelyn tarpeesta. Myrsky Energia Oy suunnittelee Tervolan Pitkämaan alueelle 7 tuulivoimalan tuulipuistoa. Sen kokonaisteho olisi yhteensä 44,8. Tuulivoima-alueella tuotettu sähköenergia siirrettäisiin kantaverkkoon 110 kV ilmajohdolla hankealueelta lounaaseen, Taivalkosken Fingridin sähköasemalle tai maakaapelilla hankealueelta luoteeseen, jolloin rakennettaisiin muuntoasema Fingridin Ossauskoski-Taivalkoski 220 kV voimajohdon varten.

Tervolan kunnanhallitus on hyväksynyt 19.4.2021 yhtiön kaavoitusaloitteen Pitkämaan maankäyttö- ja rakennuslain 134/2011 §77a mukaisen tuulivoimaosayleiskaavamenettelyn käynnistämiseksi.

Hanke sijoittuu kokonaan Narkauksen paliskunnan alueelle. Narkaus paliskunnan suurin sallittu elopöroluku on 2000 ja poronmistajia on 77. Alueen poronhoito perustuu luonnonlaitumien ja porojen luontaisen laidunkierroon ympärivuotiseen hyödyntämiseen.

Poronhoitolaki ja muu poronhoidon huomioon ottamista edellyttävä lainsäädäntö

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) turvaa poronhoidon asemaa ja alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä poronhoitoalueella. Poroilla on hankkeen suunnittelualueella poronhoitolain 3 §:n mukainen vapaa laidunnusoikeus eli poronhoito-oikeus maanomistussuhteista riippumatta. Vapaa laidunnusoikeus on elinkeinon toimintaedellytysten perusta, sillä se tarkoittaa, että porot saavat vapaasti ottaa ravintonsa luonnosta. Poronhoitolaissa säädetään neuvotteluvelvollisuudesta suunniteltaessa valtion maita koskevia poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä (53 §). Hanke sijoittuu yksityismaille mutta rajautuu valtion maahan.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa edellytetään poronhoidon turvaamista ja tärkeiden alueiden huomioon ottamista alueidenkäytön suunnittelussa koko maakuntakaava-aluetta koskevissa yleismääräyksissä: ”Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on



turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.”

YVA-laki

YVA-lain (252/2017) hankeluettelon mukaan arviointimenettelyä sovelletaan tuulivoimalahankkeisiin, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Lausuntopyynnön mukainen hanke olisi 7 voimalaa ja sen teho 44,8 MW. YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi on toteutettava, mikäli 45 MW teho toteutuu. Koska suunniteltu teho jää tämän alle, tarveharkinnassa arvioidaan, aiheutuuko hankkeesta laadultaan ja laajuudeltaan, myös yhteisvaikutukset huomioon ottaen, merkittäviä ympäristövaikutuksia, joiden perusteella varsinainen YVA tulisi toteuttaa.

Poronhoito hankealueella

Alueelle sijoittuu lähinnä porojen syys- ja talvilaidunmaita. Hankkeesta aiheutuu poronhoidolle suoria ja epäsuoria laidunmenetyksiä. Laidunalan pienentyessä jäljelle jäävien, etenkin rauhallisten, alueiden merkitys korostuu entisestään ja ne saattavat kuluu epätasaisesta laidunnuspaineesta. Toisaalta yleisölle avoimet, kunnostetut tiet voivat johtaa siihen, että ylimääräinen liikenne ja sen myötä häiriö alueella kasvaa. Parannetuilla teillä myös nopeudet kasvavat ja liikenneonnettomuudet lisääntyvät. Alue on lähellä poronhoitoalueen rajaa. On mahdollista, että porot ohjautuvat pois poronhoitoalueelta, mikäli ne väistävät tuulivoimapuistosta aiheutuvaa tai sen seurauksena muuten lisääntyvää ihmistoimintaa tai mikäli ne käyttävät syvän lumen aikana alueella aina auki pidettäviä teitä.

Alueen lähelle sijoittuu myös kesälaitumia. Porot ovat tutkitusti herkimmillään ihmistoiminnan aiheuttamalle häiriölle vasoma-aikana ja pienten vasojen kanssa ja ne todennäköisesti välttävät hankealuetta niin rakentamisen kuin toiminnankin aikana (mm. Skarin & Åhman 2014, Skarin ym. 2015 ja 2018).

Hankkeella on todennäköisiä yhteisvaikutuksia poronhoidolle noin kilometrin päähän sijoittuvan Hevosselän tuulipuistohankkeen kanssa, joka on valmiiksi luvitettu.

YVA-tarveharkinta

Lausuntopyynnön liitteessä olevissa asiakirjoissa ei ole arvioitu mitenkään tämän nimenomaisen hankkeen mahdollisia vaikutuksia poronhoidolle.



Paliskuntain yhdistys pyytää myös ELY-keskusta huomioimaan, että Narkauksen paliskuntaa ole osallistettu tarveharkinnan asiakirjojen laatimiseen. Paliskunnan osallistaminen sen toiminnan kuvaukseen sekä hankkeen vaikutusten arviointiin on välttämätöntä sen asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Paliskuntain yhdistys katsoo, että hankkeeseen tulee soveltaa YVA-menettelyä. Hankkeesta aiheutuisi todennäköisesti YVA-laissa mainittuja laadultaan ja laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia alueen poronhoidolle ottaen huomioon vastaava hanke kilometrin päässä Pitkämaan hankealueesta. Tämä edellyttää ympäristövaikutusten arviointia YVA-lain mukaan

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

Viitteet

Skarin A. & B. Åhman (2014). Do human activity and infrastructure disturb domesticated reindeer? The need for the reindeer's perspective. *Polar Biology* 37 s. 1041-1054.

Skarin, A. Nellemann C. Rönnegård L. Sandström P. & H. Lundqvist (2015). Wind farm construction impacts reindeer migration and movement corridors. *Landscape Ecology* 30: 1527-1540.

Skarin, A., Sandström, P., Alam, M. (2018). Out of sight of wind turbines—Reindeer response to wind farms in operation. *Ecology and Evolution* 2018; 1-14.

ma/ao